EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 97/55/EY,

annettu 6 päivänä lokakuuta 1997,

harhaanjohtavaa mainontaa koskevan direktiivin 84/450/ETY muuttamisesta sisällyttämällä siihen vertaileva mainonta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 a artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen [1],

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon [2],

noudattavat perustamissopimuksen 189 b artiklassa määrättyä menettelyä [3] sovittelukomitean 25 päivänä kesäkuuta 1997 hyväksymästä yhteisestä ehdotuksesta,

sekä katsovat, että

1) yhteisön päätavoitteisiin kuuluu sisämarkkinoiden toteuttaminen; olisi toteutettava toimenpiteitä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi; sisämarkkinat käsittävät alueen, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla tavarat, henkilöt, palvelut ja pääomat liikkuvat vapaasti,

2) sisämarkkinoiden toteuttaminen merkitsee yhä laajempaa valinnanvaraa; se, että kuluttajat voivat ja heidän täytyy hyötyä parhaalla mahdollisella tavalla sisämarkkinoista ja että mainonta on erittäin merkittävä keino kaikenlaisten tavaroiden ja palvelujen tosiasiallisten jakelukanavien muodostamiseksi kautta koko yhteisön, merkitsee, että vertailevan mainonnan muotoa ja sisältöä koskevien perustavaa laatua olevien säännösten on oltava yhtenäisiä ja että vertailevan mainonnan käyttöä koskevat edellytykset jäsenvaltioissa on yhdenmukaistettava; näillä edellytyksillä tämän avulla voidaan osoittaa puolueettomasti vastaavien tuotteiden edut; vertaileva mainonta voi myös piristää tavaroiden ja palvelujen toimittajien kilpailua kuluttajien eduksi,

3) vertailevaa mainontaa koskevat jäsenvaltioiden lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset eroavat huomattavasti toisistaan; mainonta ulottuu yli rajojen ja sitä otetaan vastaan muiden jäsenvaltioiden alueella; vertailevan mainonnan hyväksyminen tai sen kieltäminen erilaisten kansallisten säännösten mukaisesti voi olla esteenä tavaroiden ja palvelujen vapaalle liikkumiselle ja luoda kilpailun vääristymiä; erityisesti yritykset voivat joutua kilpailijoiden kehittämien sellaisten mainontamuotojen kohteeksi, joihin he eivät voi vastata samanlaisin keinoin; vertailevaan mainontaan liittyvien palvelujen tarjoamisen vapaus olisi varmistettava; yhteisön puoleen käännytään tilanteen korjaamiseksi,

4) harhaanjohtavaa mainontaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 10 päivänä syyskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/450/ETY johdanto-osan kuudennessa kappaleessa [4] todetaan, että yhdenmukaistetaan ensin harjaanjohtavan mainonnan poistamiseksi annetut kansalliset säännökset ja sen jälkeen "toisessa vaiheessa ... tarvittaessa käsitellään vertailevaa mainontaa komission aiheellisten ehdotusten perusteella",

5) Euroopan talousyhteisön alustavasta toimintaohjelmasta kuluttajansuojaa ja kuluttajavalistusta koskevaksi politiikaksi 14 päivänä huhtikuuta 1975 annetun neuvoston päätöslauselman liitteessä olevan 3 kohdan d alakohta [5] sisältää oikeuden tietoihin yhtenä kuluttajan perusoikeutena; tämä oikeus vahvistetaan Euroopan talousyhteisön kuluttajansuojaa ja kuluttajavalistusta koskevasta toimintaohjelmasta 19 päivänä toukokuuta 1981 annetun neuvoston päätöslauselman [6] liitteessä olevassa 40 kohdassa, jossa erityisesti käsitellään kuluttajavalistusta; vertaileva mainonta, jossa vertaillaan olennaisia, merkityksellisiä, todennettavissa olevia ja edustavia piirteitä ilman että se on harhaanjohtavaa, on laillinen tapa tiedottaa kuluttajille heidän eduistaan,

6) on suotavaa määritellä vertailevan mainonnan käsite laajasti, jotta se kattaisi kaikki vertailevan mainonnan muodot,

7) olisi vahvistettava sallitun vertailevan mainonnan edellytykset siltä osin, kuin on kyse vertailemisesta, jotta voidaan ratkaista, mitkä vertailevaan mainontaan liittyvät käytännöt voivat vääristää kilpailua, aiheuttaa

[1] EYVL C 180, 11.7.1991, s. 14 ja EYVL C 136, 19.5.1994, s. 4.
[2] EYVL C 49, 24.2.1992, s. 35
[3] Euroopan parlamentin lausunto, annettu 18. marraskuuta 1992 (EYVL C 337, 21.12.1992, s. 142), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 19. maaliskuuta 1996 (EYVL C 219, 27.7.1996, s. 14). ja Euroopan parlamentin päätös, tehty 23. lokakuuta 1996 (EYVL C 347, 16.11.1996, s. 69), ja Euroopan parlamentin päätös, tehty 16. syyskuuta 1997, sekä neuvoston päätös, tehty 15. syyskuuta 1997.
[4] EYVL L 250, 19.9.1984, s. 17
[5] EYVL C 92, 25.4.1975, s. 1.
[6] EYVL C 133, 3.6.1981, s. 1

vahinkoa kilpailijoille ja vaikuttaa epäedullisesti kuluttajan valintoihin; sallitun mainonnan edellytyksiin on kuuluttava perusteet tavaroiden ja palvelujen vertailemiseksi puolueettomasti,

8) tavaroiden ja palvelujen pelkän hinnan vertaamisen olisi oltava mahdollista, jos tässä vertailussa noudatetaan tiettyjä edellytyksiä, erityisesti, että se ei saa olla harhaanjohtavaa,

9) sen estämiseksi, että vertailevaa mainontaa käytettäisiin kilpailua rajoittavasti ja sopimattomasti, vertaaminen olisi sallittava ainoastaan samoja tarpeita tyydyttävien tai samaan tarkoitukseen aiottujen tavaroiden ja palvelujen kesken,

10) tekijänoikeuksia koskevia kansainvälisiä yleissopimuksia sekä sopimus- ja muuta vastuuta koskevia kansallisia säännöksiä on sovellettava, kun kolmansien osapuolten suorittamiin vertaileviin tutkimuksiin viitataan tai ne esitetään vertailevassa mainonnassa,

11) vertailevan mainonnan edellytysten olisi oltava kumulatiivisia ja niitä olisi noudatettava kokonaisuudessaan; perustamissopimuksen mukaisesti kyseisten edellytysten soveltamisen muodon ja menetelmien valinta jätetään jäsenvaltioille, jos muotoa ja menetelmiä ei ole vielä määritelty nykyisessä direktiivissä,

12) näihin edellytyksiin olisi kuuluttava erityisesti, että otetaan huomioon maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 14 päivänä heinäkuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2081/92 [1] säännökset, erityisesti sen 13 artikla, sekä muut maatalousalalla annetut yhteisön säännökset,

13) jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä 21 päivänä joulukuuta 1988 annetun ensimmäisen neuvoston direktiivin 89/104/ETY 5 artiklassa [2] annetaan rekisteröidyn tavaramerkin haltijalle yksinoikeudet, joihin kuuluu oikeus estää kaikkia muita käyttämästä elinkeinotoiminnassa tunnusta, joka on sama tai samankaltainen kuin samoja tavaroita tai palveluja tai tarvittaessa jopa muita tavaroita varten rekisteröity tavaramerkki,

14) vertailevan mainonnan tehostamiseksi voi kuitenkin olla välttämätöntä yksilöidä kilpailijan tavarat tai palvelut viittaamalla viimeksi mainitun hallussa olevaan tavaramerkkiin tai kauppanimitykseen,

15) toisen tavaramerkin, kauppanimityksen tai muiden erottavien tunnusten käyttö edellä mainitulla tavalla ei riko yksinoikeutta, jos siinä noudatetaan tässä direktiivissä säädettyjä edellytyksiä, koska aioittuna tavoitteena on ainoastaan erottaa tavarat tai palvelut toisistaan ja siten puolueettomasti korostaa eroja,

16) olisi annettava säännökset, joiden nojalla direktiivin 84/450/ETY 4 ja 5 artiklassa tarkoitettuja tuomioistuin- ja hallintomenettelyjä voidaan käyttää sellaiseen vertailevaan mainontaan, joka ei täytä tässä direktiivissä vahvistettuja edellytyksiä; mainitun direktiivin johdanto-osan 16 kappaleen mukaan hallinnolliset tai tuomioistuinmenettelyt voidaan välttää harhaanjohtavan mainonnan estämiseksi riippumattomien elinten harjoittamalla valvonnalla, ja sen vuoksi tällaista valvontaa olisi edistettävä; 6 artikla soveltuu samalla tavalla myös luvattomaan vertailevaan mainontaan,

17) kansalliset itsesääntelyelimet voivat koordinoida työtään yhteisön tasolla perustettujen liittojen ja järjestöjen kautta ja muiden muassa käsitellä rajat ylittäviä valituksia,

18) direktiivin 84/450/ETY 7 artiklaa, jossa jäsenvaltioille suodaan mahdollisuus pitää voimassa tai antaa säännöksiä laajemmasta kuluttajien taikka kauppaa, liiketoimintaa, käsityötä tai ammattia harjoittavien henkilöiden sekä yleisön suojasta, ei pitäisi soveltaa vertailevaan mainontaan, koska tämän direktiivin muuttamisen tarkoituksena on vahvistaa edellytykset, joiden toteutuessa vertaileva mainonta on sallittua,

19) vertailun, jossa tavarat tai palvelut esitetään suojatun tavaramerkin tai kauppanimen saaneen tavaran tai palvelun jäljitelmänä tai toisintona, ei katsota täyttävän sallitun vertailevan mainonnan edellytyksiä,

20) tämän direktiivi ei millään tavoin vaikuta yhteisön säännöksiin tiettyjen tuotteiden ja/tai palvelujen mainonnasta tai niistä rajoituksista tai kielloista, jotka koskevat tietyissä tiedotusvälineissä mainostamista.

21) jos jäsenvaltio on perustamissopimuksen määräysten mukaisesti kieltänyt tiettyjä tavaroita tai palveluja koskevan mainonnan, riippumatta siitä, onko kielto suoraan määrätty vai kyseisen jäsenvaltion lainsää-

[1] EYVL L 208, 24.7.1992, s. 1
[2] EYVL L 40, 11.2.1989, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna päätöksellä 92/10/ETY (EYVL 6, 11.1.1992, s. 35).

dännön mukaisesti kaupan, teollisuuden, käsityön tai ammatin harjoittamisen sääntelystä vastaavan elimen tai järjestön määräämä, tämä kielto voidaan ulottaa vertailevaan mainontaan,

22) jäsenvaltiot eivät ole velvollisia sallimaan sellaisten tavaroiden tai palvelujen vertailevaa mainontaa, joiden osalta ne perustamissopimuksen määräysten mukaisesti pitävät voimassa tai ottavat käyttöön tiettyjä tavaroita tai palveluja koskevia kieltoja, mukaan lukien markkinointikeinoja ja haavoittuviin kuluttajaryhmiin kohdistuvaa mainontaa koskevat kiellot; jäsenvaltiot voivat perustamissopimuksen määräysten mukaisesti pitää voimassa tai ottaa käyttöön ammatillista toimintaa koskevia kieltoja tai rajoituksia ammatillisten palvelujen mainonnassa riippumatta siitä, annetaanko ne suoraan vai ovatko ne ammatillisen toiminnan sääntelystä jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan vastaavan elimen tai järjestön antamia, ja

23) vertailevan mainonnan säätely on tässä direktiivissä vahvistettujen edellytysten mukaisesti tarpeen sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa varten, ja se edellyttää toimia yhteisön tasolla; direktiivin antaminen on tarkoituksenmukainen keino sen vuoksi, että siinä vahvistetaan yleiset yhtenäiset periaatteet ja annetaan samalla jäsenvaltioille mahdollisuus valita muoto ja soveltuva menetelmä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi; tämä on toissijaisuusperiaatteen mukaista,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Muutetaan direktiivi 84/450/ETY seuraavasti:

1) Korvataan säädöksen nimi seuraavasti:

"Neuvoston direktiivi, annettu 10 päivänä syyskuuta 1984, harhaanjohtavasta ja vertailevasta mainonnasta";

2) Korvataan 1 artikla seuraavasti:

"1 artikla

Tämän direktiivin tarkoituksena on suojella kuluttajia ja kauppaa, liiketoimintaa, käsityötä tai ammattia harjoittavia henkilöitä sekä yleisön etuja harhaanjohtavalta mainonnalta ja sen kohtuuttomilta seurauksilta sekä vahvistaa ne edellytykset, joiden toteutuessa vertaileva mainonta on sallittua.";

3) Lisätään 2 artiklaan kohta seuraavasti:

"2a. 'vertailevalla mainonnalla' tarkoitetaan kaikkea mainontaa, josta suoraan tai epäsuorasti voidaan tunnistaa kilpailija tai kilpailijan tarjoamat tavarat tai palvelut;";

4) Lisätään artikla seuraavasti:

"3a artikla

1. Vertaileva mainonta on vertailun osalta sallittua, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) se ei ole 2 artiklan 2 kohdan, 3 artiklan ja 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti harhaanjohtavaa;

b) siinä verrataan samoja tarpeita tyydyttäviä tai samaan tarkoitukseen aiottuja tavaroita tai palveluja;

c) siinä vertaillaan puolueettomasti näiden tavaroiden tai palvelujen yhtä tai useampaa olennaista, merkityksellistä, todennettavissa olevaa ja edustavaa piirrettä, joihin voi kuulua myös hinta;

d) se ei aiheuta markkinoilla sekaannusta mainostajan ja kilpailijan välillä tai mainostajan ja kilpailijan tavaramerkkien, kauppanimitysten tai muiden erottavien tunnusten taikka tavaroiden ja palvelujen välillä;

e) siinä ei vähätellä tai panetella kilpailijan tavaramerkkiä, kauppanimeä, muuta erottavaa tunnusta, tavaroita, palveluja, toimintaa tai olosuhteita;

f) alkuperänimityksellä varustettujen tuotteiden osalta vertailu kohdistuu kussakin tapauksessa tuotteisiin, joiden nimitys on sama;

g) siinä ei käytetä epäoikeutetusti hyväksi kilpailijan tavaramerkin, kauppanimityksen tai muiden erottavien tunnusten mainetta taikka kilpailevan tuotteen alkuperänimitystä;

h) siinä ei esitetä tavaroita tai palveluja sellaisten tavaroiden tai palvelujen jäljitelminä tai toisintoina, joilla on suojattu tavaramerkki tai kauppanimitys.

2. Erikoistarjouksia koskevassa vertailussa on selkeästi ja yksiselitteisesti mainittava tarjouksen päättymisajankohta tai tarvittaessa se, että erikoistarjous riippuu tavaroiden tai palvelujen saatavuudesta, ja jos erikoistarjous ei vielä ole alkanut, on lisäksi mainittava sen ajanjakson alkamisaika, jolloin erikoishintaa tai muita erityisehtoja sovelletaan.";

5) Korvataan 4 artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta seuraavasti:

"1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että käytettävissä on riittävät ja tehokkaat keinot harhaanjohtavan mainonnan torjumiseksi ja vertailevaa mainontaa koskevien säännösten noudattamiseksi sekä kuluttajien että kilpailijoiden ja yleisön edun edellyttämällä tavalla.

Näihin keinoihin kuuluvat säännökset, joiden mukaisesti sellaiset henkilöt tai yhteisöt, joiden etua harhaanjohtavan mainonnan kieltäminen tai vertailevan mainonnan sääntéleminen kansallisen lainsäädännön mukaisesti koskee, voivat:

a) ryhtyä oikeudellisiin toimiin tällaisen mainonnan suhteen; ja/tai

b) saattaa tällaisen mainonnan sellaisen hallintoviranomaisen käsiteltäväksi, jolla on toimivalta joko ratkaista valitukset tai panna vireille asianmukainen oikeudenkäynti asiassa.";

6) Muutetaan 4 artiklan 2 kohta seuraavasti:

a) korvataan ensimmäisen alakohdan luetelmakohdat seuraavasti:

"— määrätä harhaanjohtava mainonta tai luvaton vertaileva mainonta lopetettavaksi tai hakea tuomioistuimelta päätöstä sen lopettamisesta tai

— kieltää harhaanjohtavan mainonnan tai luvattoman vertailevan mainoksen julkaiseminen tai hakea tuomioistuimelta päätöstä sen julkaisemisen kieltämisestä, jollei sitä vielä ole julkaistu mutta sen julkaiseminen on odotettavissa,";

b) korvataan kolmannen alakohdan johdanto seuraavasti:

"Lisäksi jäsenvaltiot voivat, poistaakseen harhaanjohtavan mainonnan tai luvattoman vertailevan mainonnan pysyvät vaikutukset, antaa tuomioistuimille tai hallintoviranomaisille toimivallan, jos mainonta on lopullisella päätöksellä määrätty lopetettavaksi:";

7) Korvataan 5 artikla seuraavasti:

"5 artikla

Tällä direktiivillä ei estetä riippumattomia elimiä harjoittamasta harhaanjohtavan tai vertailevan mainonnan vapaaehtoista valvontaa, jota jäsenvaltiot saavat rohkaista, eikä 4 artiklassa tarkoitettuja henkilöitä tai yhteisöjä kääntymästä tällaisten toimielinten puoleen, jos asian käsittely näissä täydentää kyseisessä artiklassa tarkoitettua tuomioistuin- tai hallintomenettelyä.";

8) Korvataan 6 artiklan a alakohta seuraavasti:

"a) vaatia mainostajaa näyttämään toteen mainonnassa esitettyjen tosiasiaväittämien paikkansapitävyys, jos se mainostajan ja menettelyn muiden asianosaisten oikeutetut edut sekä kyseiseen tapaukseen liittyvät seikat huomioon ottaen on aiheellista ja vertailevan mainonnan osalta mainostajaa vaaditaan näyttämään tämä toteen lyhyessä ajassa, ja";

9) Korvataan 7 artikla seuraavasti:

"7 artikla

1. Tällä direktiivillä ei estetä jäsenvaltioita pitämästä voimassa tai antamasta säännöksiä laajemmasta kuluttajien taikka kauppaa, liiketoimintaa, käsityötä tai ammattia harjoittavien henkilöiden sekä yleisön suojasta.

2. Mitä 1 kohdassa säädetään, ei sovelleta vertailevaan mainontaan vertailun osalta.

3. Tämän direktiivin säännösten soveltaminen ei rajoita yhteisön säännöksiä tiettyjen tuotteiden ja/tai palvelujen mainonnasta taikka rajoituksia tai kieltoja, jotka koskevat tietyissä tiedotusvälineissä mainostamista.

4. Tämän direktiivin vertailevaa mainontaa koskevat säännökset eivät velvoita jäsenvaltioita sallimaan sellaisten tavaroiden tai palvelujen vertailevaa mainontaa, joita koskevia mainontakieltoja jäsenvaltio perustamissopimuksen määräysten mukaisesti pitää voimassa tai ottaa käyttöön, riippumatta siitä, ovatko kiellot suoraan määrättyjä vai kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti kaupan, teollisuuden, käsityön tai ammatin harjoittamisen sääntelystä vastaavan elimen tai yhteisön määräämiä. Jos nämä kiellot rajoittuvat tiettyihin tiedotusvälineisiin, direktiiviä sovelletaan tiedotusvälineisiin, joita nämä kiellot eivät koske.

5. Tämän direktiivin säännökset eivät estä jäsenvaltioita pitämästä voimassa tai ottamasta käyttöön ammatillista toimintaa koskevia kieltoja tai rajoituksia ammatillisten palvelujen mainonnassa riippumatta siitä, annetaanko ne suoraan vai ovatko ne ammatillisen toiminnan sääntelystä jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan vastaavan elimen tai järjestön antamia."

2 artikla

Valitusjärjestelmät

Komissio tutkii, onko toteutettavissa tehokkaita keinoja vertailevaa mainontaa koskevien rajat ylittävien valitusten käsittelemiseksi. Kahden vuoden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle tutkimusten tuloksista kertomuksen, johon tarvittaessa sisältyy ehdotuksia.

3 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 30 kuukauden kuluttua sen julkaisemisesta *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.* Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niitä virallisesti julkaistaessa niihin on liitettävä viittaus tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

4 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 6 päivänä lokakuuta 1997.

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
J. M. GIL-ROBLES	J. POOS
Puhemies	*Puheenjohtaja*